

Regioonide Komitee arvamus teemal „Ühtse turu parem juhtimine”

(2013/C 62/08)

REGIOONIDE KOMITEE

- Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleks ühtset turgu hallata ELi tasandi õigusaktidega vaid sel määral, kui see on tegelikult vajalik. Subsidiaarsuse põhimõtte kõrvalejätmine võib kaasa tuua probleemid rakendamisetapis, kui riiklikul tasandil puudub igasugune mänguruum ja see ohustab riikide majandusarengut.
- Õigusaktide koostamisel on oluline meeles pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli. Eelkõige põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” rõhutab kohaliku aktiivsuse ja kohalikul tasandil majandustegevusele loodud tingimuste olulisust. Kuigi Euroopa tasandil luuakse raamid, algavad majanduslik heaolu ja majandustegevus alati kohalikul tasandil. Ühtse turu õigusaktide väljatöötamisel on oluline seda seisukohta silmas pidada, kuna vaid nii on võimalik ühendada üleeuroopaline majandus ja kohalik tasand.
- Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rakendavad väga suurt osa ühtse turu õigusaktidest. Ennetamaks probleeme, mis tekivad õigusaktide praktilisel elluviimisel, on oluline, et Regioonide Komiteel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks ELi tasandi õigusaktide väljatöötamisel oma roll.
- Võtmevaldkondade määratlemisel tuleb esikohale seada valdkonnad, mis tagavad head võimalused innovatsiooniks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks. Toimiv digitaalne ühtne turg ja teenustesektor tervikuna peaksid olema keskne ja pakiline eesmärk.

Raportöör	Markku MARKKULA (FI/EPP), Espoo linnavolikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu parem juhtimine” COM(2012) 259 final

Regioonide Komitee arvamus „Ühtse turu parem juhtimine”

I ÜLDISED MÄRKUSED

1. Ühtne turg on oluline Euroopa majanduskasvu edendav jõud. Kahe aastakümne jooksul on kaupade, teenuste, kapitali ja töötajate vaba liikuvus olnud Euroopa heaolu ja majanduse toetajad. Nende vabaduste ja nendega seotud halduse arendamise abil on võimalik veelgi kiirendada majanduskriisist taastumist ning luua eeldused sotsiaalse turumajanduse ühtseks saavutamiseks Euroopa Liidus. Lisaks on ühtekuuluvuspoliitikal täiendav roll ühtse turu saavutamisel kõigis ELi piirkondades, edendades eelkõige VKEde konkurentsivõimet, muutes majanduse keskkonnahoidlikumaks ning rõhutades oskusi ja innovatsiooni eriti piirkondades, mis kannatavad ebasoodsate struktuuriliste tingimuste all.

2. Regioonide Komitee juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikidel peab samal ajal olema võimalus ise valida oma majanduse elavdamise vahendeid, võttes arvesse vastava rahvamajanduse konkreetseid nõudmisi ja huvisid.

KOMISJONI TEATIS

3. Komisjon esitab teatise kava meetmetest ühtse turu arendamiseks ja strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks.

4. Teatise kohaselt oli ELi ühtse turu õigusaktide ülevõtmise keskmine mahajäämus 2012. aasta veebruaris 1,2 % ja nende õigusaktide jõustamiseks kulub järjest rohkem aega. Lisaks ei pruugi eeskirjad tegelikkuses edukalt toimida isegi juhul, kui need on riiklikult üle võetud.

5. Komisjon teeb teatise ettepaneku uuendada kohustust muuta ühtne turg tegelikku majanduskasvu andvaks. Ettepanek koosneb kahest eraldi osast, milleks on:

- strateegia, mis aitaks saavutada kiiret edu suurima kasvupotentsiaaliga esmatähtsates valdkondades;
- konkreetsed meetmed, mille abil täiustada ühtse turu eeskirjade väljatöötamise, rakendamise, kohaldamise ja jõustamise korda.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

6. Komisjoni mure ühtse turu arengu pärast on asjakohane. Ent kuigi teatise pakutakse välja üldised meetmed, võib

eeskirjade elluviimine olla äärmiselt problemaatiline vaid teatud valdkondades või liikmesriikides.

7. Komisjon püüab teatise nimetatud meetmetega parandada ühtse turu toimimist. Komisjon pakub välja kahe keskse eesmärgi saavutamisele suunatud meetmed. Ühelt poolt tuleks ühtsel turul edendada kiiresti suurima kasvupotentsiaaliga valdkondi, teiselt poolt tuleks tõhustada ühtse turu juhtimistsükli. Komisjon kavatses edusammude jälgimiseks kasutada Euroopa poolaastat. Komitee peab kõnealuseid suundumusi õigeks.

8. Teatise keskpunktis on riikliku elluviimise tõhustamine ja liikmesriikide pühendumuse tugevdamine.

9. Osaliselt võib rakendamise aegs tuleneda ka liikmesriikide tagasihoidlikust poliitilisest pühendumusest üksikute eeskirjade elluviimisele. Probleemi ainus lahendus on tagada poliitiline tahe ja sellele pühenduda. Õigusloome- ja halduskultuuride erinevust tuleb arvesse võtta juba ühtse turu õigusaktide ettevalmistamisel.

10. Regioonide Komitee nõustub komisjoniga, et liigete nõuete kehtestamine on tõsine probleem, mis tekitab uut mittevajalikku koormust ettevõtjatele ja kodanikele.

11. Komisjoni meetmed on osaliselt esitatud tagantjärele ning teatise ei pöörata piisavalt tähelepanu elluviimise aegluse põhjustele.

II PANUSTAMINE KÕIGE SUUREMA KASVUPOTENTSIAALIGA VALDKONDADESSE

KOMISJONI TEATIS

12. Teatise kohaselt on suurima kasvupotentsiaaliga teenidussektor (sh jae- ja hulgikaubandus, äri- ja ehitusteenused), finantsteenused, transport, digitaalmajandus ja energiasektor.

13. ELi ühtse turu eeskirjade tõhusa elluviimise tagamiseks teeb komisjon ettepaneku, et liikmesriigid peaksid kindlamalt pühendumise ühtse turu õigusaktide elluviimisele ja koostööle komisjoniga rakendamisetapis.

— Liikmesriigid peaksid kohaldama direktiivide ülevõtmise suhtes täisleppimatust, st et ülevõtmis- ja vastavuspuudujääk peab olema 0 %.

— Liikmesriigid peaksid mitteametlikult teavitama komisjoni võetavate meetmete konkreetsetest aspektidest, et komisjoni abi ülevõtmisperioodi jooksul oleks tõhus.

14. Komisjon juhib esmatähtsates valdkondades tähelepanu ELi õigusaktide ülevõtmisele ja tõhusale rakendamisele. Komisjon koostab ühtse turu integratsiooni iga-aastase aruande, et saada ülevaade ühtse turu toimivusest tegelikkuses ja määrata kindlaks edaspidised meetmed ELi ja liikmesriikide tasandil. Komisjon rakendab konkreetseid meetmeid, mis aitavad tagada ELi eeskirjade õigeaegse, nõuetekohase ja tõhusa rakendamise esmatähtsates valdkondades.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

15. Komisjoni teatise põhieesmärk on ühtse turu toimimise tõhustamine. Esmatähtsate valdkondade valimine on õige meede. Euroopa ühtse turu arendamiseks on oluline määratleda, milliste meetmete mõju on kõige tõhusam.

16. Praeguses majandusolukorras on finantsteenuste kui ühe kõige suurema kasvupotentsiaaliga valdkonna positsioon oluline, kuid problemaatiline.

17. Võtmevaldkondade määramisel tuleb esikohale seada valdkonnad, mis tagavad head võimalused innovatsiooniks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks. Kohaliku omavalitsuse seiskohalt on esmatähtsate valdkondade valik olnud edukas. Toimiv digitaalne ühtne turg ja teenustesektor tervikuna peaksid olema keskne ja pakiline eesmärk.

18. Liikmesriikidel tuleb teha veel palju arendustööd, et tagada digitaalsete turgude toimimine. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad seda arengut mõjutada näiteks riigihangete kaudu. Riigihangete elektrooniline läbiviimine ja elektrooniliste arvete täielik kasutamine edendaksid märkimisväärselt digitaalse turu arengut. E-kaubanduse valdkonnas ei seisa riigisektor silmitsi ainuüksi tehnilise toimivusega seotud takistuste ja väljakutsetega. Digitaalse turu ja selle alla kuuluvate elektrooniliste riigihangete edukas rakendamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil eeldab vaieldamatult toetust kõige kõrgemalt tasandilt, samuti korralduslikke kohandusi ja personali koolitamist.

19. Riigihangete elektrooniline läbiviimine eeldab hulgaliselt meetmeid riiklikul ja kohalikul tasandil. Euroopa tasandil tuleb

siiski võimaldada üleminek elektroonilisse keskkonda. Samuti tuleb Euroopa tasandil senisest tõhusamalt levitada häid tavasid.

20. Riiklike õigusaktide väljatöötamine kuulub riiklike ametiasutuste pädevusse, kelle ülesanne on jõustada Euroopa Liidu õigusakte nõuetekohaselt ja riigi seisukohast otstarbekal viisil.

21. Komitee tervitab asjaolu, et hilinevad maksimist käsitlev direktiiv on lisatud nende kesksete seadusandlike aktide loetellu, mille rakendamist hakatakse hoolikalt jälgima. Riigiasutustelt saadavate maksete hilinevamine on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks suur probleem, millega tuleb viivitamatult tegeleda.

22. Õigusaktide rakendamise järelevalve liikmesriikides on tervitatav. Kord aastas avaldatav aruanne annab liikmesriikidele võimaluse võrrelda oma olukorda teiste liikmesriikidega. Aastaruandest ja analüüsist lähtuvalt määrab komisjon kindlaks peamised poliitilised ülesanded ja meetmed eelseisvaks aastaks nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Iga-aastases aruandes esitatakse konkreetseid riigipõhised soovitusel, mille aluseks on iga liikmesriigi kohta Euroopa poolaasta protsessi kontekstis tehtud palju üksikasjalikum analüüs.

III ÜHTSE TURU EESKIRJADE VÄLJATÖÖTAMINE, RAKENDAMINE, KOHALDAMINE JA JÕUSTAMINE

KOMISJONI TEATIS

23. Komisjon rõhutab teatises, et ühtse turu eeskirjade koostamisel tuleb Euroopa Liidu tasandil tagada, et

— eeskirjad on lihtsasti mõistetavad, ühtemõttelised ja selged;

— ettevõtjate, kodanike ja ametiasutuste halduskoormus ei ole tarbetult suur;

— vajalikke haldusmenetlusi (load jms) on võimalik läbi viia elektrooniliste vahendite abil;

— teave on kättesaadav ning ettevõtjatel ja kodanikel on vajaduse korral tõhus juurdepääs õiguskaitsesele.

24. Kõnealuste nõuete järgimine tuleks tagada sidusrühmade konsulteerimisega enne kavandatud õigusaktide väljatöötamist.

25. Vajaduse korral pakub komisjon õigusinstrumendina direktiivide asemel välja määrused, seda eelkõige juhul, kui ELi eeskirjade rakendamiseks ei ole vaja täiendavat otsustamisvabadust.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

26. Komitee nõustub täielikult õigusaktidele seatud kvaliteediesmärgidega. Õigusaktide selgus ja mõistetavus on oluline eesmärk nii Euroopa Liidu tasandil kui ka liikmesriikide seadusandjate jaoks.

27. Komitee leiab, et siseturu infosüsteem on väga vajalik vahend ning et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peab olema süsteemile täielik juurdepääs. Samuti peab omavalitsuste töötajatel olema juurdepääs koolitusele, et nad saaksid süsteemi tõhusalt kasutada.

28. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleks ühtset turgu hallata ELi tasandi õigusaktidega vaid sel määral, kui see on tegelikult vajalik. Subsidiaarsuse põhimõtte kõrvalejätmine võib kaasa tuua probleemid rakendamisetapis, kui riiklikul tasandil puudub igasugune määrguruum ja see ohustab riikide majandusarengut.

29. Komitee toonitab SOLVITI keskuste kasulikkust kodanike ja väikeettevõtjate jaoks, eriti piirialadel. Komitee kutsub komisjoni üles veelgi edendama keskuste tööd ning kõiki liikmesriike tagama neile piisava personali ja piisavad vahendid.

30. Komitee märgib, et pädevad kohtuasutused ei tunne piisavalt väiksemate kohtuvaidluste Euroopa menetlust ning kasutavad seda ikka veel vaid harva. Menetlust kasutavate kodanike jaoks on eriti probleemne kohtuotsuse edasine jõustamine teises liikmesriigis.

31. Õigusaktide kohati kehv kvaliteet toob kaasa Euroopa Liidu tegeliku õiguspärasuse vähenemise kodanike ja ettevõtjate silmis. Näiteks riigihankeid käsitlevad õigusaktid on praktikas piiranud liikmesriikide ja kohalike omavalitsuste võimalusi otsustada oma tegevuse korralduse üle. Ühtse turu õigusaktid ja nende rikkumise hirm juhivad teenuste korraldust viisil, mis ei ole tegevuse seisukohalt alati eesmärgipärane.

KOMISJONI TEATIS

32. Komisjon tõdeb teatistes, et infotehnoloogia võimalusi tuleb ettevõtjate ja kodanike teavitamiseks arukamalt ära kasutada. Komitee rõhutab, et ka liikmesriigid peaksid tõhustama ühtse turu toimimist puudutava kasutajasõbraliku teabe pakku-mist.

33. Haldusformaalsuste täitmine peaks olema teostatav elektrooniliselt, eriti juhul, kui seda tehakse teises liikmesriigis. Ametiasutuste koostööd tuleks lihtsustada siseturu infosüsteemi kaudu.

34. Teatise kohaselt tuleks liikmesriigi tasandil asutada kergesti juurdepääsetav esmatasandi nõustamiskeskus, kuhu ettevõtjad ja kodanikud saaksid probleemide lahendamiseks pöörduda.

35. Liikmesriigid peaksid võtma kohustuse tagada kiire ja tõhus õiguskaitse.

36. Teatise kohaselt peaks ühtse turu toimimise jälgimise eest riiklikul tasandil vastutama üks asutus. Komisjon soovib liikmesriikides luua ühtse turu keskused ning kavatseb asutada ühtse turu keskuste Euroopa võrgustiku.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

37. Parimate tavade määratlemine ja levitamine on loomulikult tervitatav. See peaks alati olema osa komisjoni tavapärasest arendustegevusest.

38. Ametiasutuste koostöö arendamine komisjoni pakutud suunas väärib samuti toetust. Näiteks ühtse turu keskuste asutamine võib olla põhjendatud liikmesriikide ametiasutuste ja komisjoni vahelise teabevahetuse seisukohalt. Ühtse turu keskuste ülesanded peavad olema kooskõlas liikmesriikide muu haldustavaga.

39. Õigusaktide koostamisel on oluline meeles pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli. Eelkõige põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” rõhutab kohaliku aktiivsuse ja kohalikul tasandil majandustegevusele loodud tingimuste olulisust. Kuigi Euroopa tasandil luuakse raamid, algavad majanduslik heaolu ja majandustegevus alati kohalikul tasandil. Ühtse turu õigusaktide väljatöötamisel on oluline seda seisukohta silmas pidada, kuna vaid nii on võimalik ühendada üleeuroopaline majandus ja kohalik tasand.

40. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rakendavad väga suurt osa ühtse turu õigusaktidest. Ennetamaks probleeme, mis tekivad õigusaktide praktilisel elluviimisel, on oluline, et Regioonide Komiteel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks ELi tasandi õigusaktide väljatöötamisel oma roll.

41. Innovatsioon sünnib kohalikul tasandil. Innovatsiooni toetamisel ja katseprojektide läbiviimisel on keskne roll kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel. Euroopa ühtse turu arendamiseks tuleks välja töötada mudel, kus nii kohaliku kui ka Euroopa tasandi osalejatel oleks oma loomulik roll. Näiteks võiks komisjon edendada lähenemisviisi, mille kohaselt oleks kõige suurema kasvupotentsiaaliga valdkondade arendamine eri peadirektoraatide ühine prioriteet ja parimaid tavasid katsetaks kohalikul tasandil.

42. Ent ka parimaid lähenemisviise ei ole võimalik levitada ilma Euroopa võrgustikuta. Komisjonil on selliste võrgustike loomiseks parimad võimalused. Suurima innovatsioonipotentsiaaliga valdkondades ja piirkondades tuleks käivitada ELi rahastatavad katseprojektid, mille raames toetab teadustegevus tõhusalt innovatsioonitegevust, õpetamist ja õppimist. Komisjoni toetusel peaksid selliselt väljaarendatud tegutsemismudelid olema kõigi kohaliku tasandi osalejate käsutuses.

IV MUUD VAJALIKUD JÄRELMEETMED

43. Euroopa Komisjonil on valminud teatis „Ühtse turu akt II” (COM(2012) 573 final). Teatise kohaselt on Euroopa Parlamendi, ELi Nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ja paljude sidusrühmade koostöö tulemusel kujundatud ühine poliitiline visioon ühtse turu edasise arengu kohta ning koondatud poliitiline tähelepanu. Komitee nõustub komisjoni seisukohaga, et majanduskriisist tulenevate väljakutsete tõttu tuleb kiirendada järelmeetmeid.

44. Käesolevas teatises esitatud uue kasvu mootorid on:

- 1) täielikult integreeritud võrgustike väljaarendamine ühtsel turul;
- 2) kodanike ja ettevõtjate piiriülese liikuvuse edendamine;
- 3) digitaalrajatuse toetamine kogu Euroopas;
- 4) sotsiaalse ettevõtluse, ühetegevuse ja tarbijausalduse tugevdamine.

45. Võrgustikud on majanduse alustala. Üks oluline eesmärk on luua ühtne turg, kus kodanikud ja ettevõtjad saavad kasu ühtsest transpordi- ja energiaturust. Digitaalsektor on vaieldamatult tootlikkuse ja loovuse peamine tõukejõud. Sotsiaalne ettevõtlus tähendab aktiivseid samme kodanike ja kolmanda sektori

kaasamisel ning mitmesuguse partnerlustegevuse kiiret kasvu. Komitee ootab konkreetseid meetmeid, mille abil suudetakse nende eesmärkidega seotud ootused kiiresti täita.

46. Lisaks eespool nimetatud punktidele on ühtse turu toimimisega seotud mitmed teemad ja küsimused, mis vajavad kaalumist poliitilisel tasandil ja mille lahendamine eeldab majanduskriisist saadud kogemusi. Mitmeid neist on mainitud juba strateegias „Euroopa 2020” ja juhtalgatustes, kuid neid ei ole veel suudetud lahendada. Selliseid vajalikke meetmeid on käsitletud ka mitmes Regioonide Komitee arvamuses ning siinkohal soovib komitee eriti välja tuua järgmised.

47. Regioonide Komitee teeb ettepaneku (CdR 330/2010), et „võetakse kasutusse territoriaalsed paktid, mille paindliku piirkondliku lähenemisviisi abil suunaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oma tegevuse ja rahastamisvahendid strateegia „Euroopa 2020” ja selle juhtalgatuste elluviimisele. Eelkõige tuleb keskenduda projektidele, millega edendatakse ühiskondlikke uuendusi asjaomases piirkonnas ning millel on võimalikult suur ühiskondlik mõju.” Eriti olulised on komisjoni teatises määratletud esmatähtsate valdkondade meetmed, nagu digitaalsete võimaluste täielik ärakasutamine teenuseprotsesside ja -struktuuride uuendamisel.

48. Regioonide Komitee soovib (CdR 330/2010) komisjonil „viia ühtse turu akti raames ellu kõik Lissaboni lepingu uuendused, mis võivad viia ELi kodanike usalduse taastumiseni ühtsesse turgu, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artikkel 3, kus kehtestatakse ELi uued sotsiaalsed eesmärgid sellistes valdkondades nagu võitlus sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, sotsiaalse õigluse ja kaitse, soolise võrdõiguslikkuse, põlvkondade solidaarsuse ja lapse õiguste kaitse edendamine.” Siingi on küsimus selles, kuidas luua uusi ühiskondlikke uuendusi selliselt, et Euroopas arendataks teedrajavaid projekte, mille tulemusel saadakse mitme valdkonna uuendusliku ja loova tegevuse ning piirkondade koostöö abil üldkasutatavaid lahendusi.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO